

Lønarafturhald

DAGBLAÐIÐ visti á forsiðuni í gjár at siga okkum frá, at semja var millum starvsfólk og leiðslu á »fleiri privatum« arbeiðsplássum um 10-15 prosents lønarlækking — tí, sum teir siga, heldur hetta og harvið tryggjað framhaldandi arbeiði til fólk og somuleiðis hjálpa fyrirkuni at hóra undan.

HETTA góða forstáisi millum leiðslu og starvsfólk á hesum ónevndu virkjum, tykist heilt »betagende«. Rørandi er tað í øllum førum.

Vit hildu annars ikki, at arbeiðsplássini vóru so mong, ið ikki hildu seg til ella høvdu skyldu til at halda sáttmálasettar starvs- og lønartreytir.

EITT er hvat starvsfólk og leiðsla á slíkum fyrirkum kann semjast um. Annað er í hvønn mun fakfeløg kunnu loyva sær at gera minni frávik frá galdandi sáttmálum — men álvars-ligari verður um fakfeløg eisini missa tamarhaldið á stöðuni og kanska óviljað góðtaka líkn-

andi niðurskurð fyrir limir sínar í galdandi sáttmálaskeiði.

AT hin møguleikin — einki at slaka — merkir vinnuloygi fyrir limin, er neyvan verri enn at lata slíka tilvild fáa valdið á arbeiðsmarknaðinum.

VÆL kundi hent, at tann lønar-niðurskurður uppá uml. 3 prosent, sum Tórshavnar starvs- og tænaðsmannafelag góðtók við síðstu sáttmálasemju, aftur verður nýttur sum páskot fyrir at krevja sama niðurskurð eina aðru ferð. Vit vóna kortini ikki at so verður.

FRÁFARNA tjóðveldis-, fólkafloks og sambandslandsstýri talaði beinleiðis um munandi løarniðurskurð. Sitandi landsstýri hevur ikki gingið so hart á arbeiðarafeløgini, men álvars-liga mælt til lønarafturhald.

AT í øllum førum okkurt av feløgnum, nevniliga prentarafelagið, hevur skilt álvaran í stöðuni, vita vit. Felagið segði í ár ikki upp sáttmálan, men arbeiðir eftir honum óbroyttum enn eitt ár.

HVUSSU verður við øðrum

sáttmálum, sum skulu gerast í ár, er ilt at siga. Vit ivast ikki í, at fleiri feløg fara at sýna vilja til afturhald í hesu ringu tíðu, men munin lættari hevði verið hjá teimum at góðtikið lønarafturhald um ikki hetta nógva tosið um brúkaragjöld fyrir líkt og ólíkt var komið í.

VIT vita longu, at el-prísirnir verða hækkaðir. Skúlabøkur verða í Tórshavnar kommunu ikki latnar teimum smæstu í sama mun sum áður og teir, »ið ikki longu« umsita heilsu-mál, hava gjørt sær heilt greiðar tankar um hvat fólk skal kosta heilsuverkinum og um hvat hesi sjálvi skulu gjalda afturat.

HETTA kann neyvan haldast at vera kyrrandi politikkur mótevgis eini løntakarafjöld, ið annars sambandi við nýggjar sáttmálar, uttan iva vildi sýnt besta vilja til afturhald í lønarkrøvum.

VIT skulu vera teir fyrstu til at ásanna áneyðirnar fyrir afturhaldi á øllum økjum. Vit halda tó, at ikki ber til at vænta bæði størsta afturhaldið — ella fyrir tað løarniðurskurð — um ikki

greiða fæst á møguliga álvaranum í tosinum um brúkaragjöld fyrir líkt og ólíkt.

HÆKKAD løn — fleiri pengar í hondina — er eitt. Annað mál er tryggjan av arbeiðsplássum á einhvønn hátt. Hetta hevur landsstýri sett sær fyrir at leggja doyin á at fremja, eitt nú við meirvirkingini av fiski okkara. Hetta er okkara einasti møguleiki, og á hann mugu vit seta okkara álit.

MEN SLÍK broyting gerst ikki eftir einum degi — kanska heldur ikki eftir einum ári, og ótryggileikin millum arbeiðandi fólk ið verður tí hareftir enn eina stund.

KUNDI HENT, at hetta júst vóru røttu tíðirnar til at tikið annað við í samráðingarnar enn hækkingar lønir — nevniliga skilgáða arbeiðsloysis-trygð. Sum ongandi fyrr hevði hon drigið rætta vegin fyrir arbeiðarafeløgini, um krónurnar kanska vóru færri.

sosigaley

Sektin á hvat annar fær...

Dagblaðið heldur, at best er, um hvør einstakur tryggjar sær sín egna aldurdom:

Á, sum Sosialurin og Fjúrlandi skræddu Dagblaðið sundur fyrir 10 árum síðani fyrir »asosiala skriving«, tí vit tá mæltu til tryggjarskipan við rentutíðskrivning fyrir so stórt tal av pensiónum sum gjørligt. Tað er hollasta leið til tryggjarskipan fyrir gránandi fjøldina av Føroya fólk, hvørjum einstökum okkara.

Hvør dagur, sum fer, prógvar (sum vant), at Dagblaðið hevur altíð rætt. (Undirlutakenslu kann Dagblaðið ikki skuldestast fyrir, -okkara viðmerking) Fleiri túsund feryingar hava einsær ella ígjøgnum yrkisfeløg síni teknað eftirlønartryggingar. Men tíverri

hevur snæverskygni hjá summum fakfelagsleiðarum forðað verkafjöldini í at fáa sømiliga og tryggja pensiónsskipan. Vandur er fyrir, at »Samhaldsfasti« nú verður útskiftur við annan líka munaveikan »eftirlønargrunn«.

Sjálvandi eigur at standa hvørjum einstökum fritt um hann ella hon ynskja at tryggja sín aldurdom við eini tryggjarskipan ella líknandi. Men hetta eigur kortini ikki at vera nóg mikið. Hvussu tá við teimum, sum »bert« arbeiða heima. Tey hava onga inntøku í krónum og oyrum og fáa tí heldur ikki góldið tryggjargjaldið.

Hinvegin tryggjar ein samhaldsføst skipan, at góldið verður í grunnin í mun til inntøku. Og tá pensiónin verður útgoldin, fáa øll eins stóra upphædd. Tá fáa eisini tey, sum arbeiða heima, sína eftirløn. Ein skipan, sum Dagblaðið hevur mælt til

hevur við sær stóran mun á fátækum og ríkum á ellisárum.

Fyrir frælsi og rættvís

14. September heitir í oddagrein á allar feryingar um at berjast fyrir frælsi og rættvís:

Samstundis sum danir í dag lástast at studla frælsisrørslunum í baltisku londunum, so himprast teir ikki við at nokta okkum feryingum rættin til feryisku undirgrundina.

Teir hava heldur ongan áhuga í at akta okkara lótingssamtýktir, sum siga, at Føroyar skulu haldast uttanfyri allar hernaðarsamgongur - og, at hernaðarútgærd ikki skal goymast á feryiskum land- ella sjóki.

So hvar er teirra »lagaligheit«?

Eitt er hvørja stöðu danir hava til feryisku undirgrundina og lótingssamtýktirnar um hernaðarviðurskifti í Føroyum. Annað er hvat vit sjálvi siga og gera.

Vert kundi verið at tikið í egnan barm og spurt hvussu feryiskir politiskir flokkar fara seg fram í hesum málum. Ein av flokkum okkara hevur enná havt uppskot frammi um at Føroyar gerast beinleiðis limir í NATO. Aðrir eru sera lunkaðir.

Viðvíkjandi undirgrundini eru eins nógvar meiningar í Føroyum sum flokkar, og hetta ger okkara stöðu ógvuliga veika. Vit seta tó enn okkara vón til, at hetta landsstýrið fer at megna, at fáa eina loysn á undirgrundarmálinum. Tess fyrr, tess betri.

Rossatár um barnaansing

Lisbeth L. Petersen er varabýráðsformaður í Havn. Hetta starv ber í sær, at hon, á pappirinum er býráðsformaður, berst hinum frá. Í veruleikanum tó bert vanliga á páskum, hvítusunn og jólam tá býráðið er stongt. Lisbeth er eisini forkvinna í Sosialu Nevnd og forkvinna í nevndini sum hevur við barnaansingina at gera. Hóast tað tykist ikki sum hon hevur blandað seg nóg upp í orðaskifti um barnaansing í kommununi.

Men í Dimmaketting leygardagin vil hon vera við, at javnaðarflokkurin í landsstýrinum hevur átið sær ábyrgdina av barnaansingini. Ein endurtøka av pástamndunum hjá PM.

Lisbeth óttast m.a. fyrir, at foreldrini skulu rinda meira enn tey 30 prosentini tey nú gera, og sigur, at spurningurin er hvat samfelagið hevur ráð til í samband við barnaansing.

Tað kundi verið freistandi at spurt Lisbeth um tað ikki júst var kommunan, sum talaði fyrir at hækka foreldragjaldið í 40%. Og viðvíkjandi at hava ráð kunnu vit minna hana á, at Havnar Kommuna letur eina átta miljónir í barnaansingarpengum til teirra, sum als ikki nýta stovnamar. Hetta seinasta er ikki tekin um peningatrot.